

Tévelygés a múltban

Egy késő esti, álmos pillanatban már majd rábuktam a számítógép billentyűzetére, amikor elsötétített a képernyő, és éles, vasgyári kattogásra emlékeztető zaj töltötte be a kis szobát. A kép eltűnése nem volt furcsa – a képernyővédő működik, amíg elaléltam, gondoltam –, de a zaj mindent felülíró módon idegesítő volt. Ránéztem a nyomtatóra, kikapcsolt állapotban volt, felpislantottam a klímára, kihunytt már rég a zöld fénye. Nagyon lassan érett meg bennem a felismerés, hogy a számítógépben valami nagyon nincs rendben.

Hívom a barátomat, elpanaszolom, hogy mi az ábra, azonnal rávágja:

- A winchester tönkrement.
- És – sürgetem rosszat sejtve.
- Minden ki nem mentett dokumentum végleg elszállt.
- De hát, több hónapja dolgozom egy nagyobb anyagon, és nem mentettem ki... – nyögdecselek. – Valahogy elő kell kaparnom, mert beleőrülök.
- Budapesten több cég is vállalja, százezer forint körüli áron.
- Ugratsz?
- Nem, ez a közép-európai rojtos valóság. – Hirtelen hangot vált. – Egy éve mondogatom neked, hogy vegyél már egy jobb gépet. Nem lehet tíz éves masinával felelősen dolgozni.

Elsápadok, majd gyöngyözni kezd a homlokom, aztán az arcomon végigfolyik a sós ízű veríték, bele a szemembe, mi több, maróan jelzett a gyomorszájam tájéka is.

Nem hiszek neki, végigtelefonálom a szakkéceket, és sajnos a barátomnak lett igaza. Erre nincs százezer forintom, és hát igen, ideje megújítani a technikát.

A szomszéd gépén átnézek ötven hirdetest, míg egy bajai ajánlatban megtalálom a jó minőségi váltást ígérő laptopot, elfogadható áron.

Most hajnali fél hat van, az úton jég fedte hó, felette szitáló köd, és itt gunnyasztok egy távolsági autóbusz – álmos diákokkal, pálinkaszagú és karattyoló, piacozó öregasszonyokkal telezsúfolt – viseltes kasznijában, és csak remélem, hogy Bajáig nem fulladok meg az egyre bűzősebb, de éppen hogy csak éltető levegőben. Olvasni próbálok, de egy hadonászó, néhány száz szóval fogalmazó mesemondó nő kétszer is kiveri a kezemből a könyvet, és aztán rá is tapos, így hát feladom, és hallgatom a végtelenített sületlenségeket egy háromlábú kutyáról, a keresztlánya dadogós udvarlójáról, a polgármester szeretőjéről, és próbálok rábeszélni magam, hogy érdekeljen, hisz nincs más, az út pedig iszonyú hosszú. Felmerül egy elalélt szundikálás lehetősége, mint „a menekülés a pokolból” látszólag egyszerű módja, elhúzódok a mellettem terpeszkedő százkilós asszonyosság szétterülő idomaitól, felakasztom kabátomat és belefúrom az arcom a bélésébe, majd lehunyom a szemem. A nő ekkor emelkedik mondandója csúcspontjához, visít, hörög, és suksükközik, mint egy kivénhedt japán gésa, aki most birkózik a magyar grammatikával és ábécével.

Sásd után némileg fellazul a beltér, már nincsenek állva utazók, és leszállt a vég nélküli monológot ránk zúdító asszonyosság is.

Végre – sóhajtom, és befordulok a kabátom szakadt bélésébe, remélve, hogy száz kilométeren úgy lehetek túl, hogy még azt sem érzékelem, hogy vagyok.

- Szia – köszön egy reszelős női hang felettem, de nem érzem, hogy hozzám szólna. – Látom, hogy még nem alszol – hallom újra, és önkéntelenül is kisandítok a biztos menedéknek hitt rejtkehelyemből. Diónyi, zöldes, szemelájával mered rám, mintha fel akarna falni, orra alatt egy Fülígszáj Jimmy vigyorog, vastag bordó rúzzsal kikenve.

- Ha szundítani akarsz nem zavarlak – duruzsolja bocsánatkérően. – De láttam, mennyire figyelted azt a primitív nőt, megjegyzem, én is, mert legalább telt az idő, nem igaz?

Bámulok a nő nagy, kerek, zsemleszerű arcába és fogalmam sincs, hogy kicsoda. Gyorsan végigfutatom korábbi kapcsolataim alkönyvtárát: „Nők, akikkel minimum szexeltem” címszó alatt. Tizenegy nővel volt viszonyom, de ő nem volt köztük, mindig is gyűlöltem a nagyfejű, elhízott, slamos nőket, kiváltképp, ha erőszakosan nyomulósak.

Anyám mindig arra nevelt, hogy tiszteljem a női nemet, így aztán elfogadom, mintha ismerősöm lenne, ráköszönök: - Szia. - És tettetett közvetlenséggel rá mosolygok. - Hogy vagy?

- Jól - gurgulázza, mint egy telt balkáni gerle. - Nem látszik?

- De, de - hagyom rá. - Szerencsés alkat vagy.

- Te is. - És közelebb hajol felém. - Ide ülhetek? Végre elhúzott az a kétszáz kilós debella.

- Persze - préselem ki magamból -, gyere - és menekülésszerűen az ablak felé húzódok.

Szélesen elterpeszkedik, maga alá és közénk ráncigálja hatalmas, kopott sporttáskáját, mintha az ő kizárólagos tulajdona lenne a kettős ülőhely. Aztán váratlanul bekérdez: - Egyébként, hogy van Éva?

Fennakad a szemem, mint egy elakadt roló. Életemben három Éva is ideig-óráig, vagy tovább is, így, vagy úgy hozzám tartozott, vajon kire gondolt? Lopva pillantgatok rá, fürkészem az arcát, de nem tudok semmi kisegítő információt kiolvasni vizenyős szeméből. Az első Évával negyedikes gimnazista koromban jártam, szigorúan plátói volt a kapcsolat, csókolóztunk, de maximum a mellét simogathattam meg néha-néha, ha kicsit sikerült leitatnom. A második Évával két évig együtt éltünk, azután elhagyott, mert bennem nem találta meg a boldogság, (értsd anyagi) boldogulás lehetőségét. Végül is hozzáment egy műbútorasztalozhoz, aki jól keres, de hatalmas tenyere van, amit időnként, komoly vita eldöntésének idején érvként felhasznál, még így is azt állítja, hogy boldog. A harmadik Éva élettáram volt, pedagógusi végzettségét és gyakorlatát úgy próbálta végletekig kiélni, hogy mindig ő mondta meg, mi az igazság. Egyszer csak rájöttem, hogy nekem nincsen szükségem sem dadára, sem nevelőnőre, sem pedig egy második anyára, így aztán szakítottam vele. Ezzel vége szakadt az Évákkal szövögetett, kétes kimenetelű kapcsolatok sorának.

- Szerintem jól - dobom oda csak így egyszerűen és közönyösen, és tudom, hogy nincsen semmi kockázat a következő kinyilatkozásban. - De ugye tudod, hogy szakítottunk?

- Nem mondd? - sápiózik. - Mindenki úgy gondolta, hogy a ti kapcsolatotok egy egész életre szól.

- Eleinte mi is azt hittük - játszom el egy sajnálkozó, szomorú férfi, könnyen alakítható szerepét.

- De hát miért? - okoskodik, ahelyett, hogy abbahagyná végre, és témát váltana. - Érthetetlen.

- Nyilvánvaló, hogy nem voltunk egymáshoz valók - mondom ki az ősi népi bölcsességet, amit minden szakításra rá lehet erőltetni.

- Ne mond! - harsogja felháborodottan. - Mi mindannyian úgy láttuk, hogy örülten szerelmesek vagytok egymásba. Kéz a kézben jártatok, úton-útfélen csókolgattátok egymást, te nemegyszer úgy nyilatkoztál, hogy Éva a világ legcsodálatosabb nője, és mindig is ilyen bensőséges kapcsolatról álmodtál, sőt, hogy ő álmaid asszonya.

- Látod, ilyen az élet - sóhajtok fel és felröcögtem homlokom és horpadt arcom redőivel láttatom, hogy az egész elrontott életemért marcangoló szomorúságot érzek. - Kik azok a mi? - bontogatom aztán intim szférája zárt páncélját, hogy végre kitalálhassam, kicsoda ez a nő, akinek még a nevét sem tudom.

- Képzelheted, a Piri, meg a Terka - mondja egyértelmű természetességgel és közelebb hajolva bámul a szemembe, azt várva, hogy megvilágosodva kisimul az arcom. Ehelyett még nagyobb a homály, soha életemben nem ismertem ilyen nevű némbereket, így aztán feszengek tovább.

- Tényleg? - csúszik ki a számon a buta kérdőszó, hogy végre vegye már le a szűrős tekintetét az arcomról, és higgye azt, hogy minden világos.

- Ahogy mondom - helyesel, és végre elhúzódik tőlem, de a szemét gyanakvón rajtam tartja. - De hát mi volt a probléma?

- A szokásos - kezdek újabb zavaros, és bizonytalan fejtegetésbe. - Amíg csak randizgattunk csodás volt minden, de amint összeköltöttünk előjöttek a problémák. Például, hogy mikor kell levinni a szemetet, ha megtelt a zsák, vagy minden nap? Kié a mosogatás bonyolult feladata? Meggyanúsított, hogy én szándékosan török el poharakat, csak hogy eltiltsom a munkától. Rám fogta, hogy olyan

hangerővel horkolok, mint egy ütvefűró, holott többször is én riadtam fel az ő falrengető hortyogására... Arról nem is beszélve, hogy két év után összejött valakivel...

- Na ne. Ezt nem hiszem el – rázza elszántan a fejét. – Ő nem olyan. Gyerekkoromtól ismertem, mindig mindenkiel korrekt, és becsületes volt.

Miután azt sem tudom, kiről beszélünk, nekem semmi sem drága. – A saját franciaágyunkon feküdt le a fickóval.

- Te meg akarod gyalázni Éva emlékét? – ront rám egy újabb támadó kérdéssel, és én ekkor már félúton, a Mezőség hófedte, végtelenbe nyúló síkságán legszívesebben kiszállnék, hogy egyedül, fagyosan bandukolva induljak távoli célom felé, és végképp megszabaduljak tőle.

- Neeem – háíritom el a rosszindulatú, igaztalan gyanúsítást, és fölényes mosollyal próbálok erőt adni a szavaimnak. – Dehogyan bántanám. Eleinte életem legszebb éveit voltak azok, hidd el.

- Igen? – tágul pingponglabda méretűre a szemgolyója, és károgó hangon dobja felém. – Te hagyta el egy másik nőért, igaz?

Az első Éva rég kiesett, a másik kettő még élő probléma. De melyik? – Én vettem fel, hogy fejezzük be, és ő is belátta, hogy mindkettőnek úgy lesz a jobb, így aztán közös megegyezés lett a vége – motyogom végül. – Hidd el, szépen váltunk el. Nagyon szépen.

- Fogadni mernék, hogy összeszűrted a levet valakivel – csap le rám újra. – Ismerlek jól, nem voltál hűséges típus. Valld be, te voltál a hunyó csak most...

- Mondom – állok a sarkamra. – Megegyeztünk, hogy nincs tovább, és nem csaltam meg.

- Nézd, én konkrétan tudom, hogy többször is lefeküdtél Vörös Klárral – szegezi nekem egy büntetőbíró szigorú hangsúlyait idézve. – És ami elég nagy szégyen, még a mozi női WC-jében is csináltatok.

WC-ben soha nem szeretkeztem, sőt női klotyóba egyetlen egyszer sem tettem be a lábam. –

Honnét veszed ezt a hülyeséget? – fortyanok föl.

- A Terka mondta, mert állítólag rátok nyitott. – És úgy néz rám, olyan lesújtó pillantással, hogy attól tartok, a következő pillanatban le is okád.

- És egyáltalán ki az a Vörös Klári?

- Ki? – nyomja meg szót keményen. – A Józsa Feri felesége.

- Ki az a Józsa Feri?

Megmerevedik az arca, és duplájára tágul a szemgolyója. – Na, ne add az ártatlant, engem nem tudsz átverni. A Feri le is pofozott. Ezt meg a Piri mondta.

- Eddig nem tudtam, hogy amnéziás vagyok – morgom finom iróniával, de az arcom rezzenéstelen.

- Nem feltétlenül vagy krónikus feledékeny. Lehet, hogy csak hazudós vagy – olvassa rám anyásan, de azt érzem, hogy jobban szeretne hinni szellemi leépülésemben, és mintha egy kis megbocsátás is lappangna a hangjában, folytatja. – Ne ess kétségbe! – fúzi tovább. – Az emberi agy osztályozza az élményeket, és a rossz emlékeket igyekszik mielőbb törölni. Veled is ez történhetett.

És nem tudom, hogy őszintén beszél, vagy gúnyolódik. – Lehet – reagálok közönyösen, és azon meditállok, hogy mit akar tőlem ez a nő, akit most láttam életemben először. Lehet, hogy tényleg része volt korábbi életemnek, csak az elmúlt harmincöt-negyven évben meghízott, átszabta az arcát. Így kisebb lett az orra, távolabbra pakolták a két szemét, kimetszették lógó tokáját, beültetés-sel sűrítették a haját, amit aztán bronzvörösre festett.

- Mi van most Évával? – zökkent ki belső vívódásomból, és rám mered.

Mit is mondhatnék? A hármas számú Éva mellett döntök és belekezek. – Összejött egy nála fiatalabb, nyálas sráccal, aki fél év után szó nélkül lelépett, aztán egy ötvenéves, nős pasással randizgatott, de az asszony kiszúrta, felbérelt egy volt bunyóst, és olyan kegyetlenül összeverette, hogy két hétig kórházba ápolták. Borda- és bokacsonttörés.

- Szűzanyám – szakad ki belőle, és őszinte aggódás ült ki az arcára. – Meglátogattad?

- Igen.

- És?

- Mi az, hogy és?

- Rendbe jött?

- Lelkileg nagyon megviselte, de már lassan helyre jön – mondom. – A jobb lábával biceg.

- Maradandó? – kérdez rá azonnal.
 Felráncolom a homlokom. – Beszéltem a kezelőorvosával, szerinte rendbe jön.
 Az autóbusz megáll Kaposváron, a fele utas leszáll, de legalább annyian várnak a felszállásra.
 - Hova is utazol? – fordulok a nőhöz, akinek még mindig a nevét sem tudom.
 - Pécsre.
 Aztán hosszabb ideig hallgatunk, mindkettőnknek van min töprengeni.
 - Valamit el kell mondanom – szólok meg váratlanul, pedig én már annyira beleéltem magam, hogy Pécsig nem beszélgetünk.
 - Mondd!
 - Lehet, hogy erre sem emlékszel, de Éva előtt velem jártál.
 - Igen? – kérdezek vissza meglepődve.
 - Egy hónapja randizgattunk, amikor észrevettem, hogy a barátnőm beléd esett, így aztán megszéltük, hogy átadlak neki.
 - Átadsz – förmedek rá, férfiúi hiúságom minden indulatával.
 - Igen – folytatja lekezelően. – Tudtam, hogy te imádod a csajokat, már-már sportot csinálsz a hódításból. Így aztán találkozott Éva vágya, és az én távlati érdekem. Átengedtelek neki.
 - Átengedtél – ismételem meg a képtelen kijelentést gunyoros hangszílyal. – És nem féltetted tőlem Évát?
 - Elhatároztam, hogy szigorúan szemmel tartalak, és az első adandó ballépésednél lecsapok. Ugyanakkor tudtam, hogy Évának ki kell ábrándulnia belőled, mert egyébként sokáig cipelte volna magában csalóka ábrándjait.
 - Ez az egész egy nagy baromság – söpröm le a témát az asztalról.
 - Butuska férfiak, azt hiszitek, hogy ti döntitek el, ki lesz a barátnőtök, vagy kivel házasodtok össze? Jegyezd meg, mindig mi választunk, még akkor is, ha egyes nők ügyes taktikázással úgy alakítják a fejleményeket, hogy a férfi higgye azt, ő döntött.
 - Na, most aztán elég – ugrom föl, de miután a buszban sem üres járat, sem másik üres hely nincsen, visszatotytanok az ülésre. Felemelem a hangom és nagyon határozottnak mutatom magam. – Én nem ismerlek téged, nekünk soha nem volt semmiféle kapcsolatunk, és mindketten más-más Évát ismertünk. Ez az Éva, nem az az Éva. Punktum.
 - Mi van? – hajol közelebb. – Vedd le azt az undorító, sötét napszemüveget! – és nyúl utána, de még mielőtt hozzáérne, lekapom. Még közelebb húzódik, kitágul a pupillája, elsápad. – Nem te vagy Kocsis László?
 - Nem.
 - Ha rájöttél, hogy másnak néztelek, miért csináltál hülyét belőlem?
 - Én? – kérdezem kuncogva. – Te rohantál le.
 - Idióta – harsogja.
 - De azért jól elbeszélgettünk, nem igaz? – jegyzem meg, és hosszan kinézek a koszos ablakon, mintha érdekelné a lassan elvonuló fehér táj, ahol a szél makacsul söprögeti, kavarja a porzó havat.
 Mint rókát megpillantó nyúl, felugrik, megragadja súlyos utazótáskájának fülét, a busz hátsó traktusába hurcolja, és ott eltűnik.
 - Pécs – duruzsolja a buszsofőr baritonja, és én csak annyit nyögök ki magamból. – Végre. Legalább eddig eljutottam.